

Šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos iš organinių dirvožemių

Vaiva Jurevičienė

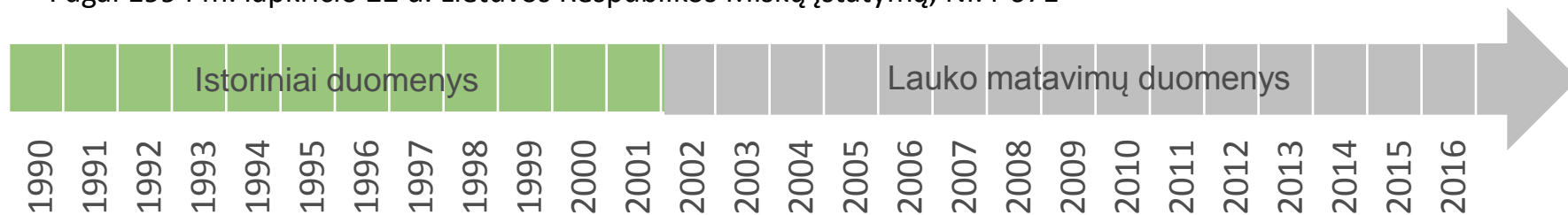

ŠESD apskaitos objektas (1) LULUCF sektorius

JTBKKK ataskaitos dalies žemės naudmenos:

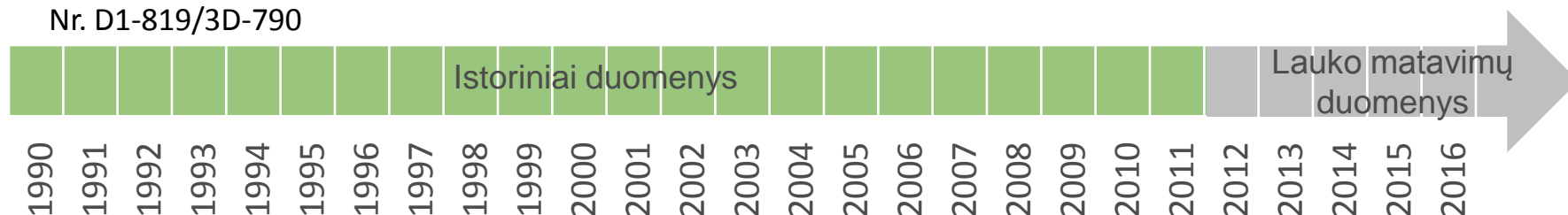
- **Miško žemė**

Pagal 1994 m. lapkričio 22 d. Lietuvos Respublikos Miškų įstatymą, Nr. I-671

- **Produkuojanti žemė**
- **Pievos ir ganyklos**
- **Vandenys ir pelkės**
- **Užstatyta teritorija**
- **Kita žemė**

Pagal Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2012 m. spalio 9 d. įsakymą, Nr. D1-819/3D-790

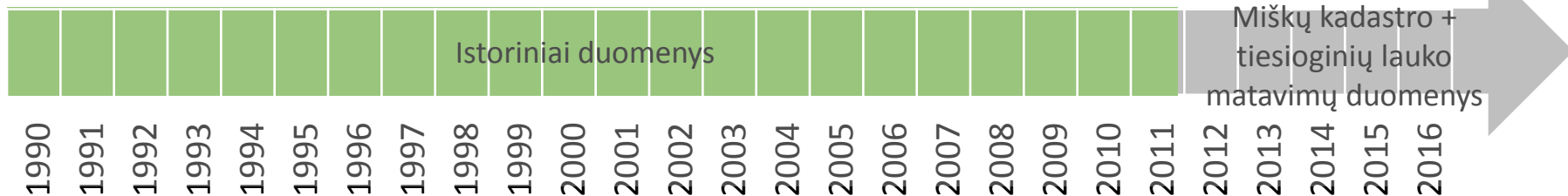
ŠESD apskaitos objektas (2) KP LULUCF sektorius

LULUCF reglamento apskaitos kategorijos

JTBKKK KP/naujo LULUCF reglamento ataskaitos dalies žemės naudmenos:

- **Miškų ūkio veikla (FM)**
  - **Numiškinimas (D)**
  - **Miškų atsodinimas/išveisimas (A1/R1; A2/R2)**
- **Pasėlių tvarkymas (CM)**
  - **Pievų ir ganyklų tvarkymas (GM)**

Apskaitos
kategorijos pagal
LULUCF
reglamentą nuo
2021 m.

ES ATLPS

-43 %

- Didžiosios Lietuvos įmonės (93), dalyvaujančios ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje (ATLPS)
- ŠESD išmetimų sumažinimo tikslas iki 2030 m.: -43 % lyginant su 2005 m. (kartu su kitomis ES įmonėmis)

Energetikos

Pramonės

Žemės ūkio

Atliekų

LULUCF*

KP LULUCF

Paryžiaus susitarimo tikslas antroje XXI a. pusėje:

ŠESD emisijų atžvilgiu neutrali ekonomika

ŠESD absorbcija $\geq$ ŠESD emisijos

ES 2050 m. tikslas:

85 – 90 proc. mažesnės ŠESD emisijos, lyginant su 1990 m.

*LULUCF – Žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės sektorius

479/2016/ES – LULUCF reglamentas

- Numatytos LULUCF sektoriaus apskaitos taisyklės 2021 – 2030 m. laikotarpiui
- Reikalavimas išlaikyti „no debit“ taisyklę

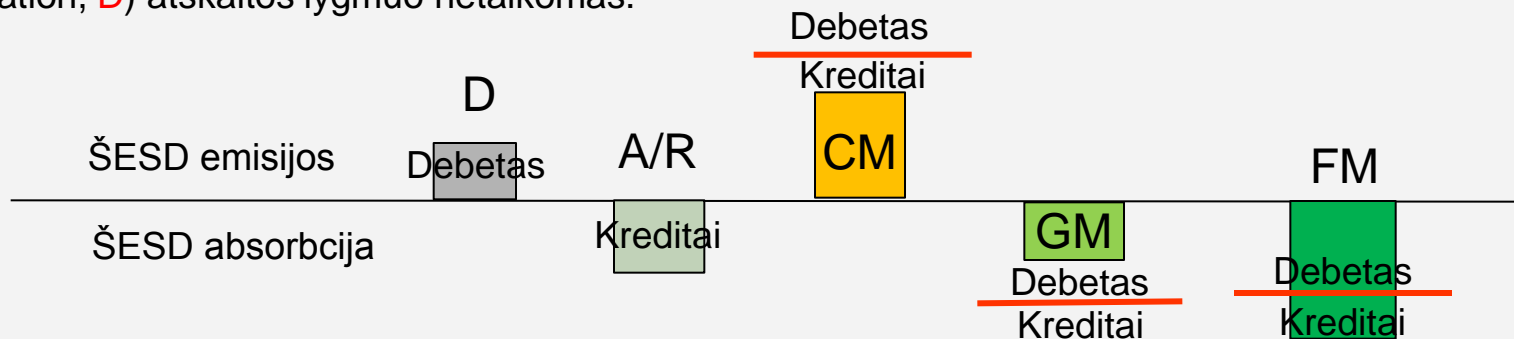
„No debit“ taisyklė:
Sektoriuje
susidarančios
emisijos turi
neviršyti sektoriaus
ŠESD absorbcijos.

Taisyklės taikymas:

1. Kategorijų ŠESD emisijų/absorbcijos balansas lyginamas su atskaitos lygiu.
2. Sektoriaus kategorijų emisijos/absorbcija sumuojamos bendram sektoriaus balansui įvertinti..

Atskaitos lygiai:

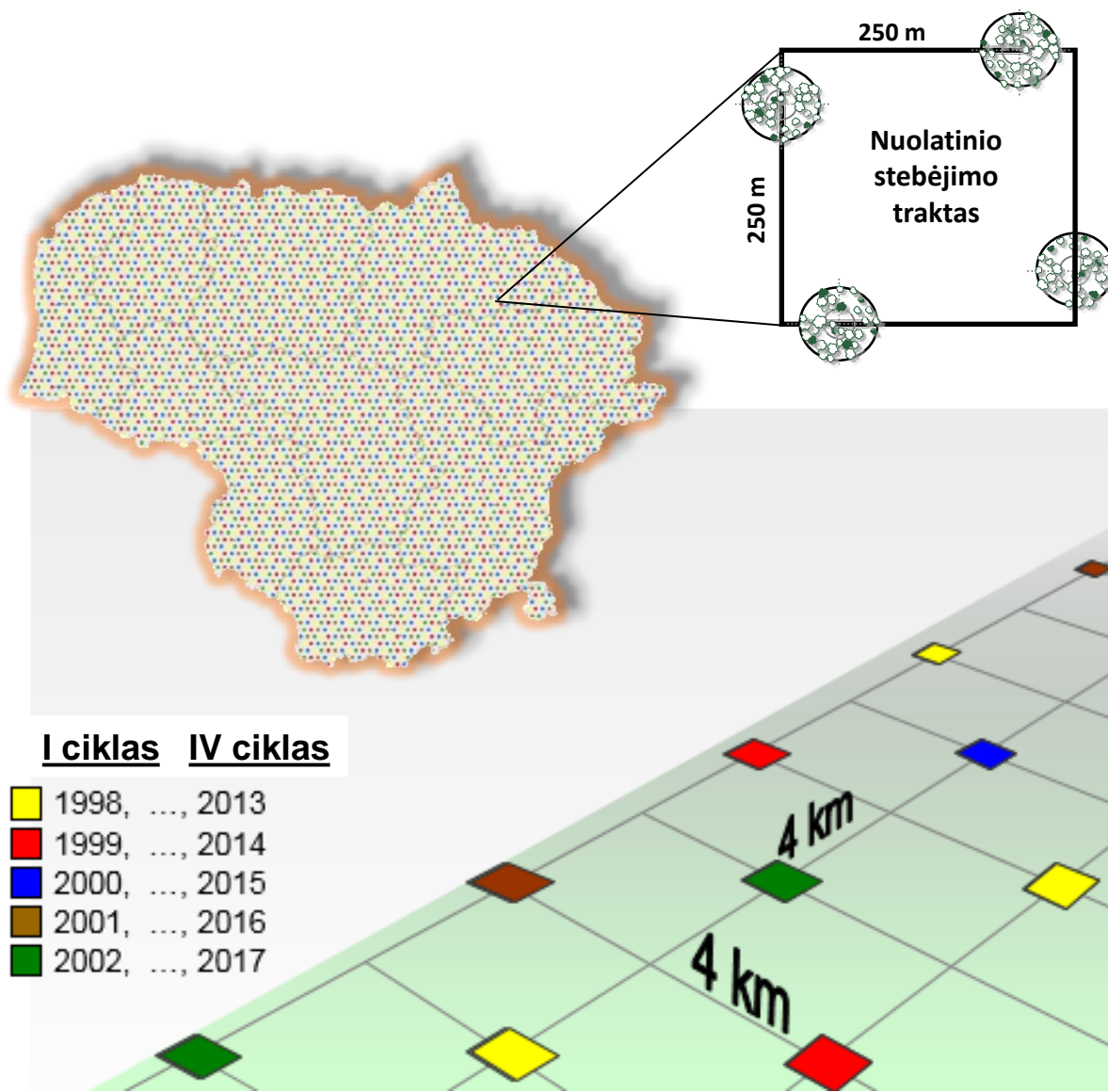
- Tvarkomų miškų (*angl.* managed forest land, **FM**) atskaitos lygmuo – prognozuojamas anglies sandarbių pokytis miškuose, remiantis 2000 – 2009 m. rodikliais.
- Tvarkomų pasėlių (*angl.* cropland management, **CM**) ir tvarkomų pievų (*angl.* grazing land management, **GM**) atskaitos lygmuo – 2005 – 2009 m. emisijų/absorbcijos balanso vidurkis.
- Naujai įveistiems miškams (iki 20 – 30 m., *angl.* afforestation/reforestation, **A/R**) ir nulydytiems miškams (*angl.* deforestation, **D**) atskaitos lygmuo netaikomas.

Duomenų surinkimas (1)

Nacionalinė miškų inventorizacija

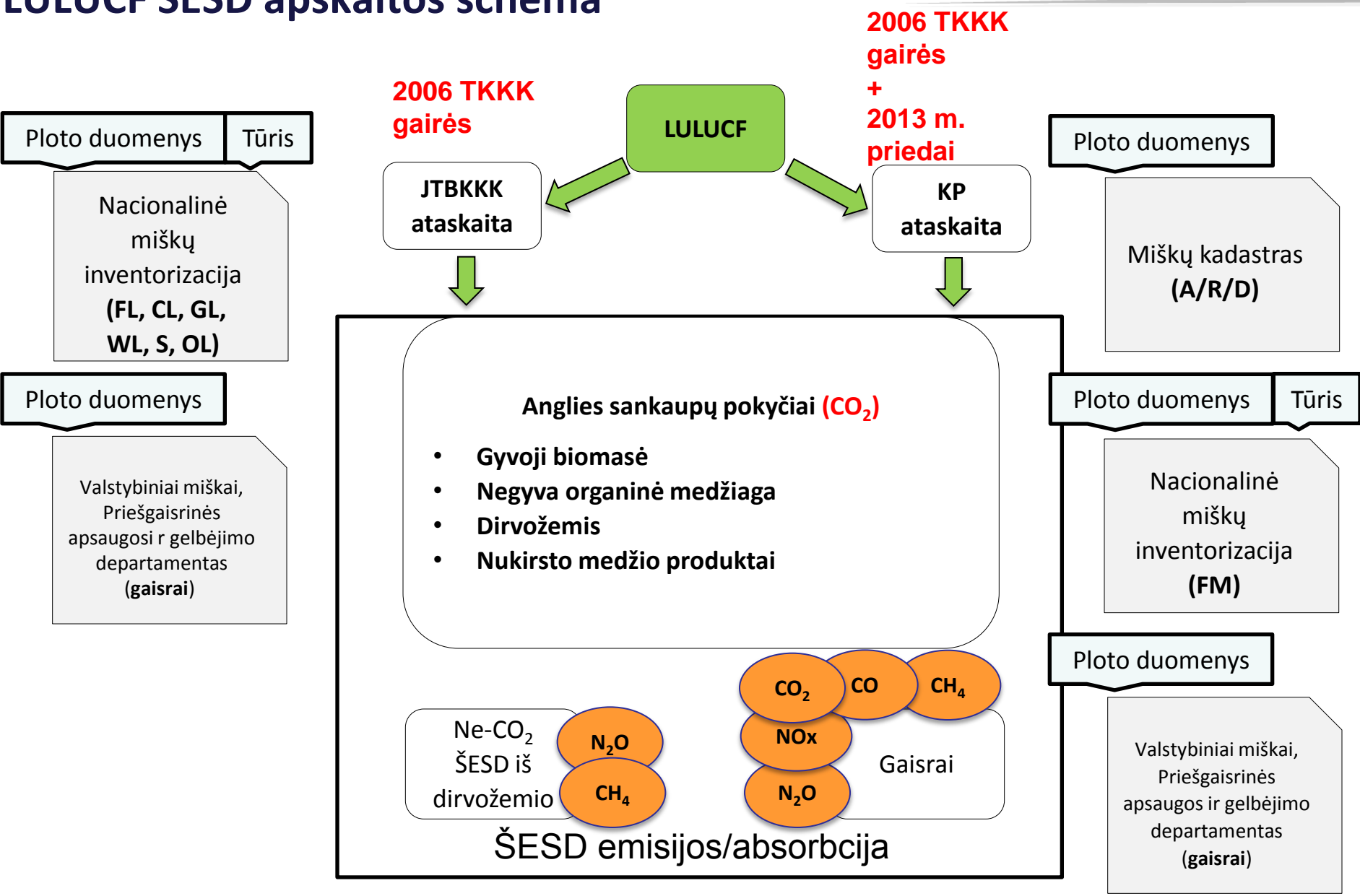
- Visoje šalies teritorijoje išskirta 16 349 nuolatinių stebėjimo barelių (apskaitos vienetų)
- 1/5 visų nuolatinių stebėjimo barelių permatuojama kasmet
- Kasmetiniai rezultatai apskaičiuojami naudojantis 5 paskutinių metų apskaita
- Užtikrina duomenų teikimą be spragų ir persidengimų
- 1998 – NMI pradžia (miško žemėje)
- 2012 – pradėti lauko matavimai visoje šalies teritorijoje

[illegible]

LULUCF ŠESD apskaitos schema

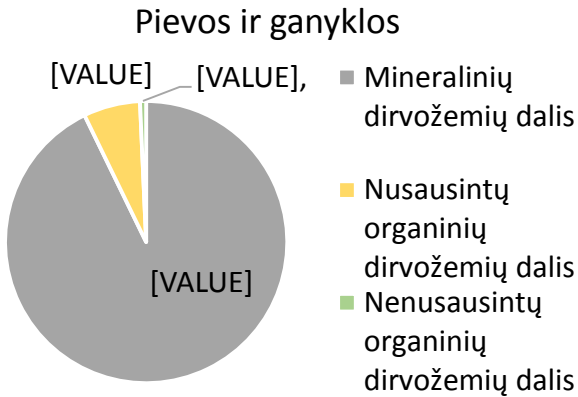
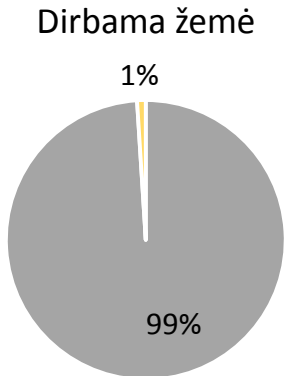
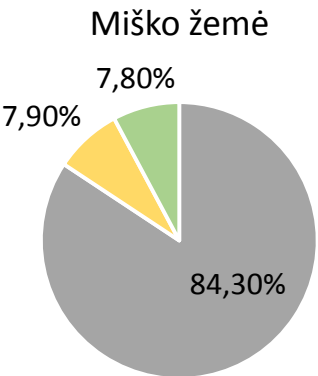
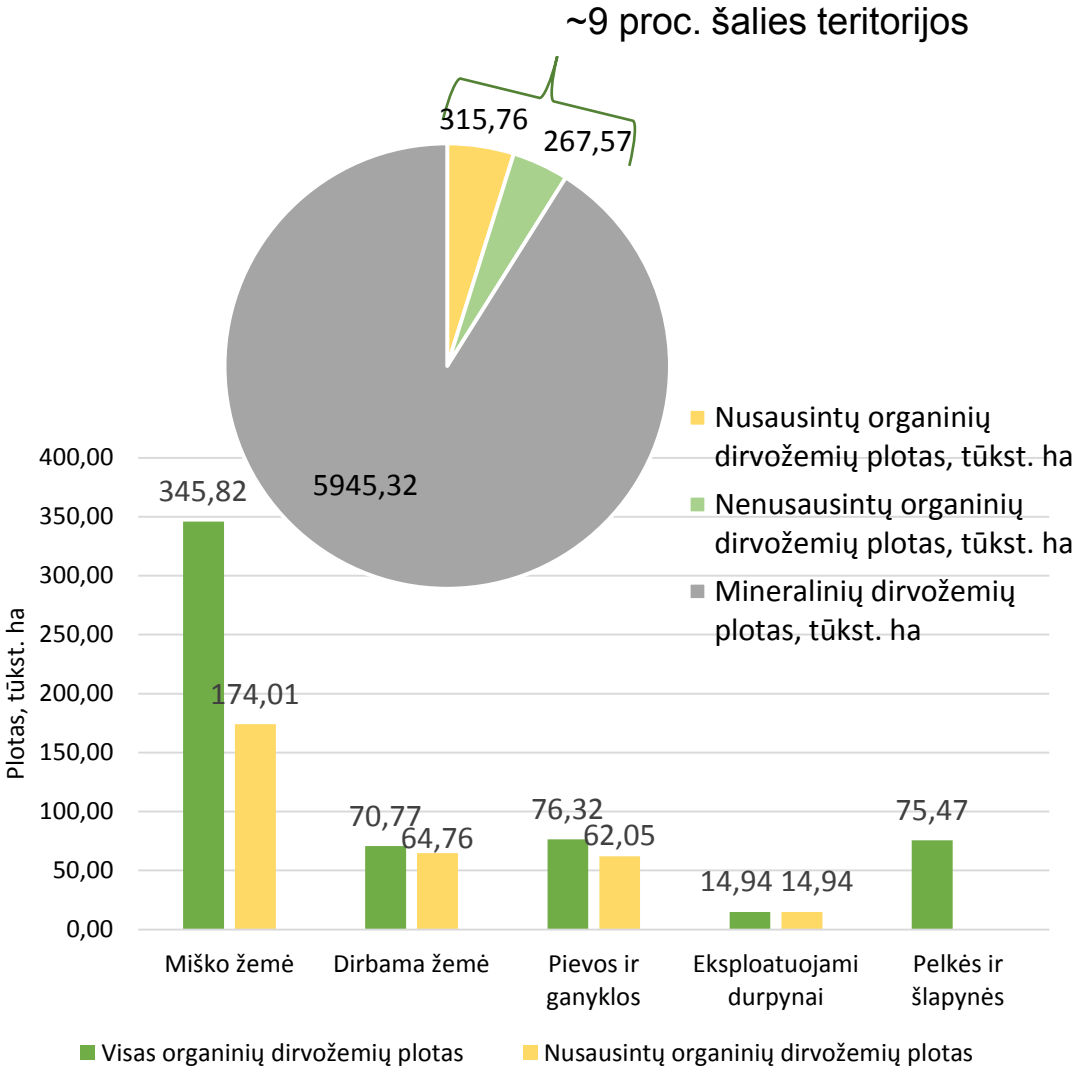

Organinių dirvožemių plotai

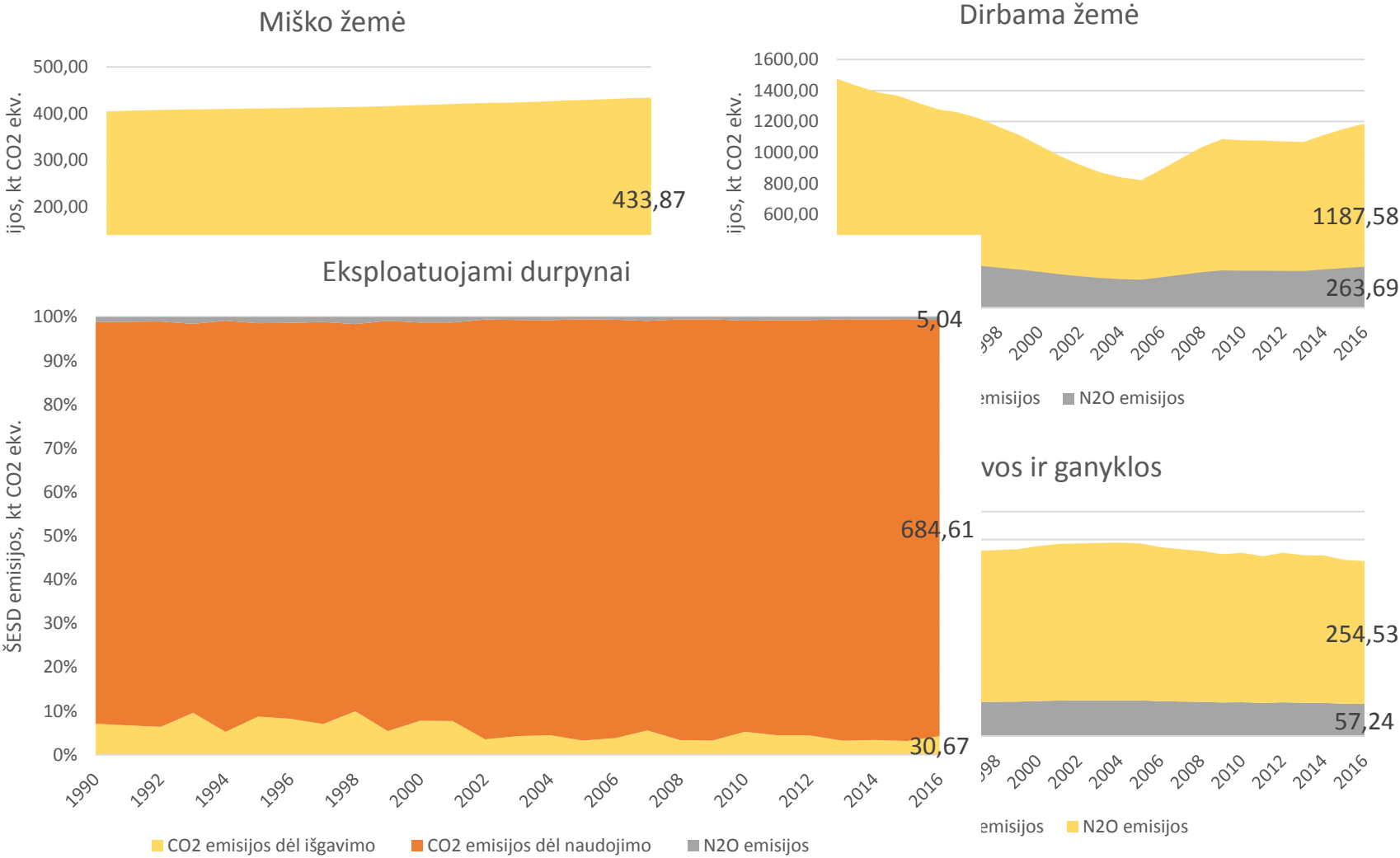
Nacionalinės miškų inventorizacijos duomenys

Emisijos iš nusausintų organinių dirvožemių (1)

2006 TKKK metodika

Emisijos iš nausausintų organinių dirvožemių (2)

Emisijos faktorių skirtumai tarp 2006 TKKK ir 2013 Wetlands priedo metodikos

Produkuojanti žemė	CO ₂ , t C ha ⁻¹ yr ⁻¹	CH ₄ , kg ha ⁻¹ yr ₁ ⁻¹
2006	5	NA
2013	7.9 (on-site) + 0.31 (off-site)	0 land + 1165 Fraction ditch (Ditch fraction = 0.05)

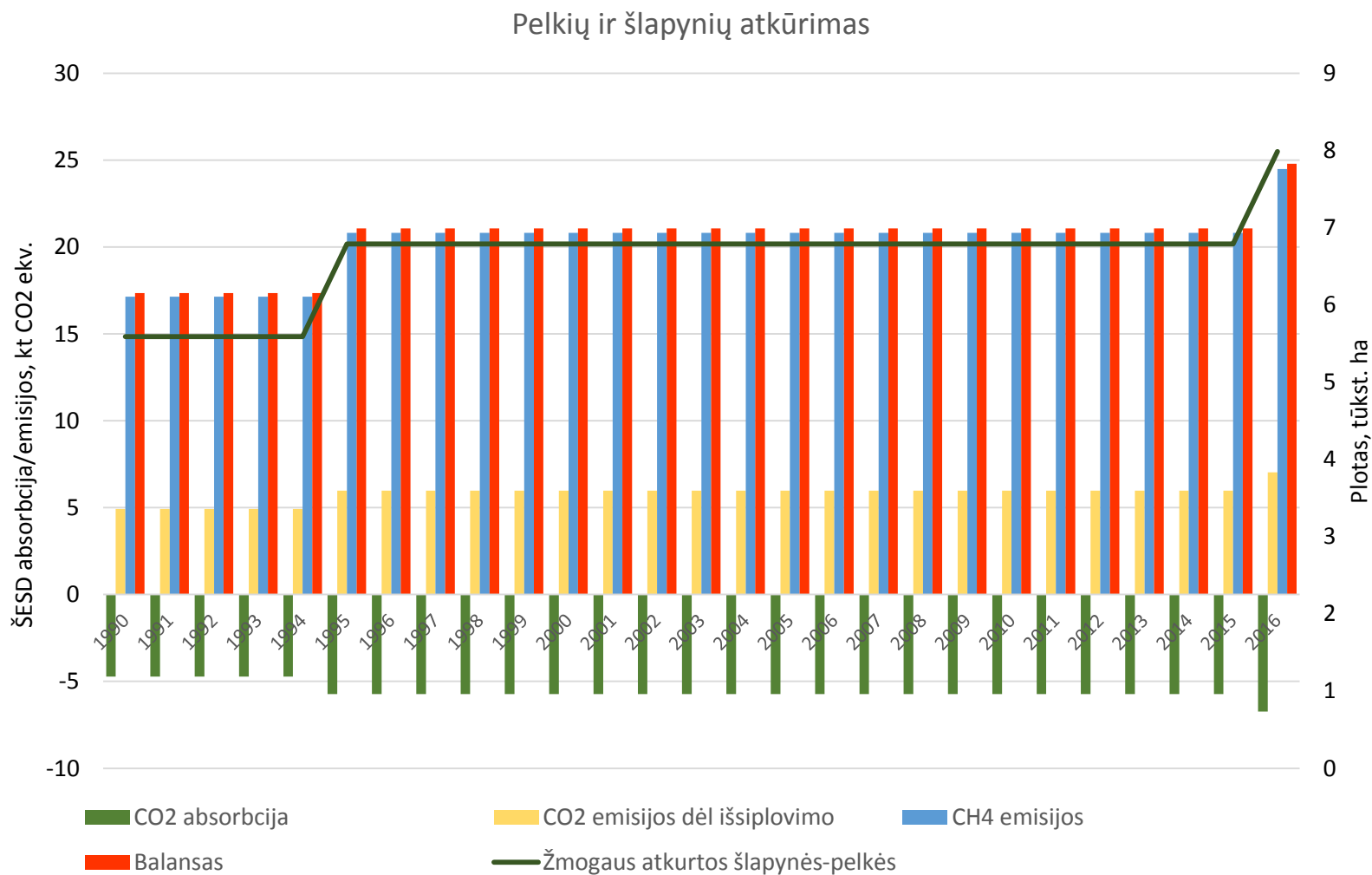
Organiniai dirvožemiai – organinės medžiagos kiekis dirvožemyje ne mažesnis nei 40 % tūrio + organinis dirvožemio sluoksnis turi būti ne mažesnis nei 40 cm (60 cm aukštapelkėje) (pagal Lietuvos dirvožemių klasifikaciją).

Pievos ir ganyklos	CO ₂ , t C ha ⁻¹ yr ⁻¹	CH ₄ , kg ha ⁻¹ yr ₁ ⁻¹
2006	0.25	NA
2013	6.1 (on-site) + 0.31 (off-site)	16 land + 1165 Fraction ditch (Ditch fraction = 0.05)

Emisijos iš nusausintų organinių dirvožemių (3)

Skirtumai skaičiuojant skirtinga metodika

Ačiū už dėmesį!